

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

het verhaal van de klepperende moor (vervolg)

in het bakhuis hing zoals gewoonlijk een grote moor boven het vuur doordat op zeker ogenblik het water aan het koken ging begon het deksel oorverdovend te kleppen zodat er van de gebeden & de woorddienst niet veel verstaanbaars meer overschoot om hem met de hand van het vuur te nemen was de moor te heet geworden we konden dus niets anders doen dan zijn geklepper weerloos te doorstaan

omdat het toch voorbeden waren zei ik dan maar: laten we bidden dat deze moor eindelijk eens zou mogen zwijgen

op slag hield het geklepper op

na de viering haalden we met een lange stok de moor van boven het vuur was hij leeggekookt & had daardoor het kleppen opgehouden? nee: hij was niet leeggekookt was er dan een wonder geschied? had ik een mirakel gedaan? je zou het bijna gaan geloven

buiten in de tuin nam de zuster me even terzijde

ook zij zat met een zorg ze had van een gestorven dame een grote gift nagelaten gekregen maar mocht die niet gebruiken voor haar school of ik geen goed werk kende waaraan ze die som kon geven?

ze had ze in contanten bij zich ik vroeg over welke som het ging? tot haar stomme verbazing schoot ik bijna in een lach: het ging over... honderdduizend frank wuivend van dankbaarheid reden vader & zoon met hun schuin-geparkeerde wagen weer naar huis er was inderdaad een wonder geschied

& een mirakel gebeurd maar hadden die echt nog iets met die klepperende moor te maken?

de uitleg was vlug gevonden: de moor was op dat moment gewoon leeggekookt tot aan de teut zodat de stoom daarlangs wegkon

zijn vele wonderen vaak geen gewone natuurlijke gebeurens maar die op de juiste tijd geschieden?

LUC VERSTEYLEN

547

Jood

Jood

Een jood [met kleine letter] is een lid van de joodse geloofsgemeenschap.

Een Jood [met hoofdletter] is een lid van de joodse volksgemeenschap.

Het gebruik van kleine beginletter of van hoofdletter is niet eenvormig in de teksten: het is niet altijd duidelijk of men het heeft over een lid van een bepaalde geloofsgemeenschap dan wel over een lid van een bepaalde volksgemeenschap. Een 'christen' (met kleine letter) is iemand die lid is van de christelijke geloofsgemeenschap; een Vlaming (met hoofdletter) is iemand die behoort tot de Vlaamse volksgemeenschap.

De Joden stammen af van de Bijbelse aartsvaders Abraham, Isaak en Jakob. In de Bijbel is de stam Juda een van de twaalf stammen van Israël. Na de dood van koning Salomo, scheurde zijn koninkrijk in twee. Dat gebeurde in 931 v.C. In het zuiden ontstond het koninkrijk Juda, ook Judea genoemd, rond Jeruzalem; in het noorden ontstond het koninkrijk Israël, rond Samaria.

Op het einde van de achtste eeuw v.C. werd het koninkrijk Israël door de Assyriërs overweldigd; massa's inwoners werden weggevoerd naar Assyrië, en versmolten met andere volkeren. Zij vormden niet langer een hecht aaneengesloten volk.

Het rijk Juda (Judea) bleef bestaan tot 587 v.C. toen Jeruzalem werd veroverd door de Babyloniërs. De weggevoerden slaagden erin om tijdens de gevangenschap hun eigenheid wél te bewaren; zij bleven zichzelf in godsdienstige zin als Israëlieten beschouwen, afstammelingen van het oude en authentieke volk van Israël dat uit Egypte door Mozes was weggeleid. Nochtans werden zij in de eeuwen daarna steeds vaker aangeduid als 'Judeeërs'; dat is: ofwel nakomelingen van de stamvader Juda, ofwel inwoners van het koninkrijk Juda (Judea). De woorden 'joden/Joden' zijn etymologisch verbonden met 'Jud(e)a'.

In de evangeliën, vooral in het Johannes-evangelie dat geschreven werd nadat de scheiding tussen christendom en jodendom een feit was geworden, behield het woord 'joden' een negatieve bijklank, maar het had enkel

betrekking op de tegenstanders van Jezus: zij hielden er een andere geloofsovertuiging op na dan Jezus. Men mag daarbij niet vergeten dat Jezus en het merendeel van de eerste christenen ook tot het Joodse volk behoorden, zonder, uiteraard, tot de joodse geloofsgemeenschap te behoren: scherp gesteld, waren de allereerste christenen wel 'Joden' maar geen 'joden'; zij behoorden tot de Joodse volksgemeenschap, maar uiteraard niet meer tot de joodse geloofsgemeenschap.

Met het woord 'jood' zijn er enkele beledigende gezegden ontstaan met zinspeling op ongunstige eigenschappen die soms aan de Joden werden toegeschreven, vooral als gewiekste zakenlui.

Aan de joden overgeleverd [uitgeleverd] zijn

'Hij is aan de joden [heidene/turken] overgeleverd [uitgeleverd]' betekent: hij is in de macht van personen die hem niet zullen ontzien, hij heeft het ergste te verwachten. (Wordt vervolgd)

BART MESOTTEN

Johan Kelders

Sterfdag

Oorlog.
Een Oost-Europeaan doemt op.
Hij is zwaar kachel.
Oppassen geblazen.
„Jij, Antwerpen?”
Hij drukt een fles tegen mijn hoofd.
„Ik, Antwerpen”, antwoord ik.
„Antwerpen, Antwerpen, Antwerpen...”
Hij aait me met zijn fles. Het lijkt een liefkozing.
Misschien is het zijn manier om te zeggen dat ik oké ben.
„Hier.” Hij drukt me een bidprentje in de hand.
Ik heb geen idee wat ik ermee aan moet.
Er staat een onbekende vrouw op en ook de tekst eronder zegt me niks.
„Dit moeder.” Hij scheert met zijn fles langs het voorhoofd van de vrouw.
„Vandaag een jaar dood.”
Hij drukt me een fles in de hand en grist het prentje weg.
Het lijkt alsof ik zijn moeder niet meer mag zien.
„Op moeder.” Hij neemt een slok en kijkt me uitnodigend aan.
„Op moeder”, zeg ik voorzichtig.
Ik steek mijn fles aarzelend in de hoogte.
Een slok lijkt me te veel proost. Te veel uitbundigheid.
„Jij ook drinken.” Hij wijst naar mijn fles.
Ik breng de fles naar mijn mond en neem ook een slok.
Iemand die zo in de war is, weiger je geen slok.
„Goed, goed”, lalt hij.
Hij geeft me het bidprentje terug en zet het op een zuipen.
De wodka loopt in straaltjes uit zijn mond en gutst langs zijn lichaam.
Halverwege de fles houdt hij in en gebaart dat ik het bidprentje op gezichtshoogte moet brengen.
Hij wil zijn moeder zien als hij drinkt.
Hij zet de fles weer aan zijn mond en brengt zijn ogen op dezelfde hoogte als de hare.
Hun blikken verenigen zich.
Het lijkt alsof ze samen drinken.
Samen één ziel zijn.
Als de fles leeg is, barst hij in tranen uit.
Zijn moeder en hij zijn niet meer één.
Ze is weer dood. Echt dood.
Al een jaar lang.

Dakloos

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Vandaag vieren we het feest van Sint-Agnes, morgen dat van Sint-Vincentius. Beide dagheiligen schijnen het einde van de grootste kou aan te geven:

ALS AGNES EN VINCENTIUS KOMEN BEGINT MEN 'T WINTERVUUR TE SCHROMEN

En net zoals vorige week is er ook vandaag een spreuk die erop wijst dat er terug leven in de bomen begint te komen:

ALS AGNES EN VINCENTIUS KOMEN IS ER SAP IN DE BOMEN

Nog een paar januari spreuken:

DRAAGT NIEUWJAARSMAND EEN SNEEUWWIT KLEED DAN IS DE ZOMER ZEKER HEET

en

GEEFT JANUARI KOUDE EN DROGE DAGEN DAN ZAL IN FEBRUARI DE SNEEUW U PLAGEN

Over de nevel:

ALS 'T IN JANUARI MISTIG IS WORDT DE LENTE HEEL FRIS

En tenslotte:

NEVEL IN JANUARI ONTSTAAN BRENGT EEN NATTE LENTE ONS AAN

KRISTIEEN VAN ZUMMEREN